

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

Ա

Աղարսըզ—անբարոյական
Աղար—սովորութիւն
Աղեն—կողմ
Ազար—ամուրի
Ազան—աղոթք
Ալամ—ամրողջ
Ալալուի—խրճիթ, հլուդակ
Ալաքա—խատուտիկ
Ալրևալ—անմիջապէս
Ալլ, Լենլ—դեանել
Ալմազ—թանկագին քար
Ալպն—սլըր—որտեղից որտեղ, անակնկալ,
անսպասելի
Ալսել—վակել
Ալսմալս—հիմար, տխմար
Ալլար—արդյոք, միթե, եթե, թե որ
Ալնկուն—վախից
Ահոտ—վտանգավոր, վախենալ
Ահուն—վախից, ահից
Ահոսհերուզ—վախենալներուց
Աղալ—դոմ, խոռո
Աղու տ. հաղու—թույն
Ահասլ—արդյոք
Ահնոլ—աղեղ, ալլանդակ
Ամազ—երախտիք, խնամք
Ամակտար—հողացող, խնամող
Ամր—հրաման
Ամր ւենլ—հրամայել
Այազ—պարզկա
Այան—հայտնի, ի հայտ

Այար—թամբ
Այել—նայել, տեսնել
Այըղնալ—ուշքի դալ, լըլանալ
Այիք—պակասութիւն
Այիլն—օյիլն—ինչ որ կա, գործիքներ
Այտնել—հայտնել
Անա—մալրիկ
Ան հա—ահալասիկ, ահա
Անդալս—հաղիվ
Աշել—1 նայել, դիտել 2 սպասել
Աշխաւա—խոհանոց
Ասլոաստ կենա—ապրած կենա
Առարկու—խոսակցութիւն, առիթ մի րա-
նի մասին խոսելու
Ասկյար—դիւնդոր
Ասսա տ. էսսա—անպայման
Ալլաղ—ժառանգ
Ալլաւա—րալլատ—ժառանգ, զավակ
Ալլուշ—թռչնորս, որս
Ալլնի—որսորդ
Ալլուշուշ—որս
Ալլլար—մտատանջվել
Ատար—սովորութիւն, օրենք
Ատար—1 Աթար 2 Փթիր
Արալըզ—մեղտեղ
Արզ րենլ—պատմել
Արթը—ապա, այնուհետեւ
Արիւնիլ—անհող, հանգիստ, ապահով
Արշիլ—երկարութիւն շափ: 71 սմ
Աշսոն—աղոթք

1 Բառարանի մասին բացատրութիւնը տե՛ս ծանոթագրութիւնների մեջ (էջ 511)»

Բ

Բաղաճ—ցանկապատ, պարիսպ
Բազազ—կտորի վաճառական
Բազար—անկարկել
Բազի—մեկ-մեկ, երբեմն
Բազիրկան—կարավան
Բազրգան—վաճառական
Բաթմիշ—անկարկել, խորասուզել
Բաթմիշ—անկարկել, տակն
անցնել, սուզել, ոչնչացնել, թաքցնել
Բալլու—հայտնի
Բալի—գուցե
Բախալ—նպարավաճառ
Բախալ—ուրիշ, առանձին
Բաղալ—շուկ, առանձին
Բալաղի—հասարակ
Բալլու—հայտնի, պարզ
Բալաղ—որոշակ
Բաշլալ—սկսել, ինչպես նաև ջանալ, աշ-
խատել, ձգտել
Բաշլան—պես, անմիջապես
Բաշլան—մեծ ջվալ, մեծ պարկ
Բաշի—տ. բալթի
Բաշլան—վառուղի պահեստ, զինա-
նոց, պաթոնիկ նյութերի պահեստ
Բաշ—կամք
Բաշլան—սպասել
Բաշլան—անբախտ
Բաշլան—անհույս, անհետ
Բաշլան—վատթար, վատ
Բաշլան—անճար

Բեյ—1 փորձանք. 2 պատիժ
Բեյաթար—անտեղյակ
Բենեդ—սխառտան
Բենուշ—ուշաթափ
Բեյաթար—անժամանակ
Բեյաթար—անպետք, վատ
Բեյաթար—տ. քիտուն
Բեյաթար—նույնիսկ, անդամ
Բեյաթար—թիկնոց, վերարկու
Բեյաթար—բուրբ
Բեյաթար—ձեռնափայտ, փայտ
Բեյաթար—բուրբ
Բեյաթար, քիտուն—հանկարծ
Բեյաթար—խախտել, կիսաքանդ
Բեյաթար—փետուր
Բեյաթար—գուցե
Բեյաթար—ունգեղջյուր
Բեյաթար—լենկ—սպասել
Բեյաթար—երկկամ
Բեյաթար—խուժք
Բեյաթար—լենկ—բաժանվել, թողնել
Բեյաթար—շուրջը, շուրջերը
Բեյաթար—իզուր, ավելորդ
Բեյաթար—տակառ
Բեյաթար—բանջարանոց
Բեյաթար—երաժշտ. գործիք, փող
Բեյաթար—բլիթ
Բեյաթար—կախարդ
Բեյաթար—պատահ
Բեյաթար—սիրահարություն
Բեյաթար—1. հետք, 2. թաքստոց

Գ

Գազրգել—զայրանալ, ջգայնանալ
Գամ—սանձ
Գանիկ—վայրի եզ
Գանիկ—կերպարանք, ձև
Գանիկ—գեղ—որտեղից-որտեղ, վերջա-
պես, հաղիվ-հաղ, անսպասելի
Գանիկ—գերան
Գանիկ—գիտուն, գիտնական
Գանիկ—խաղաղ—զառամյալ ծերունի
Գանիկ—աղալ—վերացնել, ոչնչացնել, ըս-
պանել
Գանիկ—սանձ
Գանիկ—նավ
Գանիկ—լենկ—ձգտել
Գանիկ—եզր
Գանիկ—աղբյուր, ակունք աղբյուրի
Գանիկ—լենկ—նայել, սպասել
Գանիկ—լիճ

Գանիկ—կուրծք
Գանիկ—շրի աման, սկահակ
Գանիկ—գորա—ակնհայտորեն, պարզապես
Գանիկ—կոխ, մեծամարտ
Գանիկ—հույս, վստահ լինելը
Գանիկ—ուժեղացնել, թեթևացնել
Գանիկ—իբր թե
Գանիկ—յարա—սիֆիլիս
Գանիկ—վառել
Գանիկ—ավանակ
Գանիկ—թաքուն
Գանիկ—որամի նվազագույն շափը, կես կո-
պեկ
Գանիկ—գիվա—իբր թե
Գանիկ—թաքար, բանտ
Գանիկ—ծանրություն լափ, քաշը՝ 400
գրամ

Դ

Դեղամաններ—շրադացական
Դեղի_դանի—երիտասարդ
Դախա—վայրկյան
Դադմա—ուժեղ հարվածից կամ դադելուց
մարմնի վրա մնացած հետք, խարամ
Դամենոց—դարբնոց
Դայեկ—մանկաբարձ
Դանգլի—մոտավորապես
Դասիսոմ—վարպետորեն
Դաստախուն—սփռոց, բողջա, կապոց
Դավա—ուղտ
Դավի—վեճ, վիճարանություն
Դավուլ—երաժշտական գործիք, թմբուկ
Դատել—աշխատել
Դալք մեջր—ի միջի ալլոց, կեսը սուտ
Դալարյուն—խորամանկություն, խարճ-
բայություն, նենգություն
Դեյի—քանի որ, որովհետև
Դեստե—փունջ
Դեվա—ուղտ
Դեղընալ—գավազան, ձեռնափայտ
Դի—կողմ
Դիզլի—սանձ
Դիզլին—սրբնթաց
Դին—հավատ
Դինչ—հանգիստ
Դինչսունալ—հանգստանալ
Դիվադադա—անհանգիստ
Դեա—ավելի

Եմ, եմակ—կերակուր
Եսիր—գերի

Ջարի—արդեն, հենց, մանավանդ
Ջադա—փարախ, քարայր. այր
Ջադար—փոքրիկ շուն, շնիկ, սկունդ
Ջադիա—վաանդ, դժբախտություն
Ջալ անել—փչացնել
Ջանգին—1. կարդին, 2. ունեոր, հարուստ
Ջանիար—զբաղմունք, արհեստ, մասնա-
գիտություն
Ջավալ—վտանգ, վատություն, դժբախտու-
թյուն

Էգեր—եթե
Էգսի—տ. էջսի
Էգու կիսուն—այգու մեջտեղ

Դմբո—ապուշ, բութ
Դյազընակ—ձեռնափայտ, գավազան
Դյախսըլ—վաճառասեղան
Դյամրնի—դարբին
Դյաֆ Էնել—հեռացնել, ազատվել, գլխից
ռադ անել
Դյուզի—երինջ
Դյուզ—ուղիղ
Դյուզան—փորձանք
Դյունե—աշխարհ
Դյուշ—ուղիղ, շիտակ, դեմ հանդիման
Դյուշման—թշնամի, հակառակորդ
Դյուրկյար—հյուան, ատաղձագործ
Դյուրկյուրիանա—հյուանոց
Դյուլան—խանութ
Դեխ—աղավնի
Դոխաուր—բժիշկ
Դոշակ—ներքնակ
Դոտմա—բանտ
Դեսանլ—պատրաստել, դասավորել, ա-
պահովել
Դուստ—իրավ, իսկապես
Դուզ—1. ուղիղ, ճիշտ, 2. հարթ, հարթու-
թյուն, դաշտ
Դունյազյուզլի—գեղեցկուհի
Դուշ Էդենլ—հանդիպել, պատահել
Դուշման—թշնամի
Դուրբին—հեռադիտակ

Ե

Երբ—կերակուր ավանակի համար
Երկեցենլ—1. երկարացնել, 2. պարզել,
մեկնել, 3. շատախոսել

Զ

Ջար—երևի
Ջարզնդոզ—սարսափելի
Ջենգին—տ. զանդին
Ջոխ—նիդակ
Ջիլ—բարձր, ուժեղ
Ջոռնլ—ստիպել
Ջոռով—բռնի
Ջոռ տալ—նեղություն պատճառել
Ջոռնա—արևելյան երաժշտական գոր-
ծիք

Է

Էդիկ—այդ, դա
Էխտիար—ծերունի
Էկեր—տ. ալյար

Էներամ—զլխի ծածկոց
 Էման—այնպես
 Էյարել—թամբել
 Էենել—անել
 Էեգերիե—հասարակ, անորակ, անպետք
 Էեոնե—նրանք
 Էն սնաթին—անմիջապես
 Էնտից—1. նրանից, 2. այնուհետև
 Էշակնի—իշապան
 Էշդիա—անբարոյական (անստ.)
 Էշներե—ակնհայտ, հայտնի
 Էտլում—վնաս, վտանգ, մահ
 Էսլպեի—տես էփեի
 Էսդին—էնդին—այս կողմ, այն կողմ

Ըյոտի—այդտեղ
 Ընկերտան—ընկերներ
 Ըշտը—այսինքն
 Ըշտուպ—շիշ, քառորդ դույլ
 Ըոադ Էենել—վտարել, հեռացնել

Քարտիր—տ. թապտիր
 Քարտիր—ղլրդ, ծպտյալ
 Քարրերել—կրկնել
 Քազադան—նորից
 Քալա Էենել—մտահոգվել, մտածել, նե-
 դուքյուն կրել
 Քալլալ—մոնենտիկ
 Քադթ—դահ
 Քամալլան—երկրպագություն
 Քամամ—լրիվ, ուղիղ
 Քամայ—ակնկալություն
 Քամայել—ցանկանալ, հավանել, աչք ու-
 նենալ
 Քամաշա Էենել—նայել, հանդիսատես լի-
 նել
 Քամրալ—ծույլ
 Քամրություն—ծուլություն
 Քամրեն—հանձնարարություն, ապս-
 պրանք
 Քամրին—պատվեր
 Քաի—միջև, առաջ
 Քայ—1. հավասար, նման, 2. քուռակ
 Քայմին—ուշադիր
 Քանազուկ Էենել—արժան գտնել, արժան
 տեսնել, բանի տեղ դնել
 Քապաի—ափսե
 Քապլել—նետել, գցել
 Քապտիր—պատրաստություն
 Քասլիմ—հանձնարարել, հանձնել
 Քավա—սկավառակ

Էսիկ—սա
 Էսոնե—սրանք
 Էսոռ—սրան, սրա
 Էսպես—այսպես
 Էսսա—անպայման
 Էվաաի—շտապ
 Էվել—1. առաջ, հին ժամանակ, 2. ավելի
 շատ
 Էրած—1. երազ, 2. արած
 Էրուց—տաքություն
 Էփեի—բավականաչափ
 Էփեշա—բավականաչափ
 Էֆաի—հաջորդ, մյուս
 Էֆվան—վաղը, հաջորդ օրը

Ը

Ըոամ գցել—գուշակել
 Ըոքնաթել—տ. ոքհաթել
 Ըոնտիկ—գեղեցիկ
 Ըսե աշեմ—աստ տեսնեմ

Թ

թավաթիր—լափազանց
 թավշուրմա—բացատրություն
 թավուր—տեսակ
 թատարուլ—պատրաստություն
 թարսֆ—կողմ
 թարգի—դերձակ
 թարիֆ Էենել—սլատմել, ասել, բացատրել
 թարկը տալ—վերջ տալ, հրաժարվել, ձեռք
 թաշել
 թափա—զազաթ
 թափարամիշ Էենել—շարժվել
 թափիլա—միայն թե
 թափիֆաթ—առաջարկ
 թափար—նորից, կրկին
 թափրել—կրկնել
 թեզ—շուտ, շուտով
 թեզ—թեզ—1. շուտ-շուտ, 2. արագ-արագ
 թեզըմ—շուտով
 թեհ—շեղջ
 թեհեզիկ—արժան, հարմար
 թեսլուր—փետուր
 թերմաշ—անտեր
 թըլըսում—կախարդություն, հմայք,
 դադտնիթ
 թըվել—տխրել, զայրանալ
 թիմարել, թիմրել—տրորել, քերել երկա-
 թե քերոցով, ձիուն հարդարել
 թիֆա—կտոր
 թիֆա—թիֆա—մաս-մաս, կտոր-կտոր
 թլպիշ—անզգա, անզիտակից

Խափան—շուկա
 Խելառ—խելազար, գիծ
 Խելի—բավական
 Խելլի—բավականաչ
 Խելլի—բավականաչափ
 Խելլիմ—բավական ժամանակ
 Խելլաթխանա—1. աղջատանոց, 2. ժողովարան, ուր հավաքվում են պարապ մարդիկ և ժամանակ անցկացնում
 Խզմաթ—բախտ, ճակատագիր

Խզմաթնի—ծառայող
 Խոսել—ավարտել, վերջացնել
 Խեղուզ—ուրախությունից
 Խոլասա—վերջապես
 Խորտել—խեթ նայել
 Խորոզ—աքաղաղ
 Խուլասա—միով բանիվ, մի խոսքով, ինչ որ է, կարճ ասած
 Խուշկի—անասունի աղբ
 Խսա էնել—պատմել

Մ

Մկակել—շատ ծարավել, պապակել

Կ

Կալաթա—լիթ, կտոր
 Կանել—փակել
 Կակալ—ընկույզ, պոպոկ
 Կամավորել—համաձայնել
 Կամշի—ճիպոտ
 Կայմակամ—կառավարիչ
 Կայֆա—սուրճ
 Կանուխ—վաղ, շուտ
 Կառավար—մահճակալ
 Կարագուլ—տ. դարաղուլ
 Կարդաշլըզ—աղբերացու, մոտ ընկեր
 Կարգին—զամբյուղ, կողով
 Կեծակ—կայծակ, ամպրոպ
 Կեճա, կեճե—նորից, դարձյալ
 Կեցել—մեացել

Կզկտալ—կուշ գալ, կռնալ
 Կոխ—մենամարտ, գոտեմարտ
 Կոխցնել—հետապնդել, խարել
 Կոտոշ—հոջուր, պոզ
 Կոտրն ընկնել—սնանկանալ
 Կոլխնի—խոհանոց
 Կուշտը—մոտոր
 Կուշտմ—բավականաչափ
 Կուտ—կորիզ
 Կոնալ—տ. կրնանալ
 Կրել—խաղը տանել
 Կրնալ—տ. կրնանալ
 Կսկուծ, կսկուս—պինդ, ամուր, ուժեղ
 Կտոտել—վիճակը լավանալ, հարստանալ
 Կրնանալ—կարողանալ

Հ

Հազ անել—սիրել
 Հազր—պատրաստ
 Հազիր, ճազր—պատրաստի
 Հազրել—պատրաստել
 Հալ—դրոթյուն, վիճակ
 Հալալ—արդար, հարազատ, իսկական
 Հալազ—ուժասպառ
 Հալալ է—արժանի է, վայել է
 Հալալ—զգեստ, հագուստ
 Հալաթ—գուցե, անշուշտ, ի հաբե
 Հալիվոր—ծեր, ծերունի
 Հալզ—1. ժողովուրդ, 2. ուրիշներ
 Հալովմ—մի կերպ
 Հալվանի—հալվա պատրաստող
 Հախ—վարձ
 Հախ-ճնախ—տեղի-անտեղի
 Հ'ազպուր—աղբյուր
 Հանաթ—գործիք
 Հանափ—արդյոք
 Համամ—բաղնիս
 Համամնի—բաղնիս

Հայել—նայել, տեսնել
 Հայվան—անբան, անասուն
 Հայիֆ—վրեժ
 Հանկաշ չանել—չսել, չենթարկվել
 Հապիկյա—խուրջին
 Հանկա—ատամ
 Հավառով—շտապով, անմիջապես
 Հավուզ—ավազան
 Հարամբաշի—ավազակապես
 Հաբամի—ավազակ
 Հարի—մինչև
 Հարիֆ—մարդ
 Հարաշ—ով որ, ամեն ոք
 Հ'ալ—աքացի, ոտքով խփելը
 Հ'իտի—հաջորդ
 Հեշ—ուշ մի
 Հեռս—տ. հերս
 Հեր—հայր
 Հ'երդիկ, ճերթիկ—կտուր, տանիք
 Հերիֆ—բավական

Զեբո—զայրույթ, բարկություն
 Զերստ, ներստել—զայրացկոտ, հայրա-
 նայ
 Զեմիմ—բժիշկ
 Զրյա—1. մի, 2. դեռ
 Զրյր—տ. հրյա
 Զրյւրս—1. ի հարկն, անշուշտ, ինչ խոսք,
 2. դուցն, կարող է պատահել
 Զրմա—բայց
 Զրմր—1. բայց, 2. անմիշտպես
 Զրպա—այլ
 Զրոունդ, րոունդ—սիրուն, ղեղեցիկ
 Զիմլալ—օգնություն (անստ.)
 Զմա—բայց
 Զյուրի—շրահարս, հավերժահարս

Զնն ու ձոււմ—լուր, տեղեկություն

Ղարուլ լնել—1. համաձայնել, ընդունել,
 2. հանդուրժել, հաշտվել, հաշվել
 Ղազ—սաղ
 Ղազազ—մետաքսավաճառ
 Ղազան—կաթսա
 Ղազ զնյի—սաղի տեղ, իր սագ
 Ղազլա—փորձանք
 Ղաթ—1. շերտ, 2. հարկ
 Ղաթմ—1. մի ձեռք (հագուստի իմաս-
 տով), 2. գետնի զաթն անցնել
 Ղալամ—դրիչ
 Ղալխան—վահան
 Ղալաղալ—ազմուկ
 Ղալիլ—կեզծ, շինծու, խարդախ
 Ղամիշլըզ—եղեգնուտ
 Ղամշի—ճիպոտ, մտրակ
 Ղայալըզ—քարափ
 Ղայիմ—պինդ, ուժեղ, ամուր
 Ղայիշ—1. կաշվի բարակ շերտ, 2. գոտի
 Ղայոն, զայոզ—աղեղ
 Ղայտա—ձև
 Ղայտին—կարգին, կանոնավոր
 Ղայրաթ լնել—շանալ, աշխատել
 Ղայրի—բացի, դատ
 Ղայֆե—սուրճ
 Ղանատ—փեղկ
 Ղանըզ—էգ շուն, գործածվում է կանանց
 վերաբերյալ՝ անարգական նշանակու-
 թյամբ, իմա—անզղամ
 Ղասալ—մսագործ, մսավաճառ
 Ղաստամ—սագանոց
 Ղավազ—ղինվոր
 Ղավս—երաժշտական գործիք՝ շվի
 Ղավլն—անհայտանալ

Զյուրի—փերի—հավերժահարս, երկնային,
 շատ գեղեցիկ
 Զոգալ—1. հավաքել, մաքրել, կարգավո-
 րել, 2. հոգ տանել, օգնել, դարմանել
 Զոզնորեալ—սթափվել, ուշքի գալ, կենդա-
 նություն առնել
 Զնավորել—վարվել, յուր գնալ
 Զոժար—համաձայն
 Զոդածին—մարդ
 Զովանալ—գովանալ, հանգստանալ
 Զորե—նգ—ինչպե՞ս
 Զորստել—տ. հերստեղ
 Զուրտի—ց—որտեղից
 Զոզա—1. սենյակ, 2. հին տների այն սեն-
 յակը, ուր հյուրեր էին ընդգունում
 (հյուրասենյակ)

Ջրծոււմ—խնոցի

Ղ

Ղարաղուլ—պահապան հսկող՝ պահափ
 Ղաֆաս—վանդակ
 Ղըզմարքնի—ուղեկցող
 Ղըո—ճերմակ սև բծերով
 Ղլտնի—թուր պատրաստող
 Ղմշել—ափսոսել, ուզել, կամենալ (չզմը-
 շա՞ր)
 Ղոլ—փորքաշ
 Ղուլայ—հեշտ, հանդիստ
 Ղուրոյին—փաթաթվելը, ձեռք-ձեռի տալը
 Ղուրոզ—անութ, թևատակ
 Ղոնա—մեծ
 Ղոնախ—1. հյուր, 2. իշկան
 Ղոնաղ—1. տուն, շինություն պալատ, 2.
 պանդոկ
 Ղոշուն—բանակ, զորք բազմություն
 Ղոշաղ—1. քաշ, կտրիճ, 2. ձեռնհրեց
 Ղոշ—խոյ
 Ղոշա—մեծ
 Ղոշխատու—խոյը թողնել
 Ղովտ—մարդակեր, հեքիաթների մեշ
 երևակայական հաղթանդամ, ահռելի
 զազան, հրեշ
 Ղուրթ—ճիշտ
 Ղուրիկ—արկղ
 Ղուլա—բերդ
 Ղուլլուխ—ծառայություն
 Ղուլլուզնի—ծառայող
 Ղուլլուղտար—պահակ, պահապան
 Ղուլլումնի—ոսկերիչ
 Ղուլ—թուղուն
 Ղուրդուլուն—արճիճ
 Ղուրլոք—պանդխտություն, զարիթու-
 թյուն
 Ղուրուլ—թուրքական մանր սև դրամ

Ղսմաթ—1. բախտ, վիճակ, 2. բաժին,
հասանելիք
Ղվաթ—ուժ

Ղտար—չափ
Ղրաղ—հեռու, այն կողմ
Ղրկել—ուղարկել

Ճ

Ճանգամ—1. ճիրան, մագիլ, 2. ցանկա-
պատ (անոգ)
Ճընգոն—բարկանալ
Ճոթ—1. պատճառ, 2. ծայր, եզր, կտոր,

մասն
Ճոռ—1. ցեխոտ, տղմոտ ապականված, 2.
փշացած, շուր
Ճվալ—բղավել

Մ

Մագարաթ—չարիք
Մաթ մնալ—ապշել, զարմանալ
Մաժել—տրորել (մասած անել)
Մալ—1. ապրանք, հարստություն, 2. ըն-
տանի կենդանիներ, տավար
Մախսուս—դիտմամբ, ուղղակի, անպատ-
ճառ
Մակյար—միթն, արդյոք
Մանալ—1. գավառ, 2. թաղ, փողոց
Մանրամա—թաշկինակ
Մաղազա—ներքնատուն, մառանատուն
Մաղազիկ—մեծ խանութներ
Մաղարա—այր
Մանալ—ժամանակ, հնարավորություն
Մառալ—եղնիկ
Մառլ—գրազ
Մարիֆաթ—շնորհք, հունար
Մեկալ } —մյուս
Մեկել }
Մեկելոնց—մյուսներին
Մեմել—նաև
Մեմ էլ—մեկ էլ, հանկարծ
Մեյդան—հրապարակ
Մեյմուն—կապիկ
Մեյվա—միրգ
Մեյտան—տ. մեյդան
Մեշա—անտառ

Մեշոֆ—պարկ
Մերի—անտառ
Մդրախ—նիզակ
Միամիտ—1. անտեղյակ, 2. հանգիստ
Միճնաթ—խնդրանք
Միսաֆիր—հյուր
Մկիտան—միկիտան
Մյալամիշ էղնել—մղկտալ, տանջվել
Մյուշավարա—խորհրդակցություն
Մոխլամ—ամուր, պինդ
Մոնուլ—միջոց, ժամանակ
Մոճց—ինչպե՞ս
Մուժտա—ավետիս, լուր
Մուխ—ծուխ
Մուխնենաթ—երախտամոռ
Մուխուր—խոստովանել
Մուղաթ կենալ—պահպանել, զգուշանալ,
իմանալ
Մուղայթ լինել—պաշտպանել հետևել,
լավ նայել, զգուշ լինել
Մունաթ անել—խնդրել, աղաչել
Մունտառ—կեղտոտ
Մուշտարի—դնորդ, հաճախորդ
Մուրազ—իդ, ցանկություն, խնդրվածք,
ուխտ
Մոթվորել—նոթերը կիտել, տխրել
Մտեճան էնել—մոռնանալ, մտքից հանել

Ց

Ցա—կամ
Ցարանի—վայրի, վայրենի
Ցաթախ—անկողին
Ցաթախ տալ—հանգստանալ, պառկել
Ցալ—ձիու պարանոցի մագնիք
Ցալլա—ուղիղ, անմիջապես
Ցալվար—աղաչանք
Ցալվար քնկնել—խնդրել, պաղատել
Ցախա—օձիք
Ցանուղի—հրեա
Ցաղուղ—ինչո՞ւ, ինչի՞ համար
Ցաղուր—թանկագին քար
Ցայան—հետիոտն
Ցայոխ—տ. դայոխ
Ցան—կողմ
Ցանի—գլուխ, իբր թե

Ցանլիշ—սխալ, մոլոր
Ցառ—1. ժայռ, 2. սարի լանջ
Ցասաման շիբուխ—ծխամորճ
Ցավաշ—սպասիր
Ցավաշ—յավաշ—կամաց-կամաց, դանդա-
ղորեն
Ցավաշտուց—առաջուց, նախօրոք
Ցատանալ—օտարանալ
Ցարա—վերք
Ցարամազ—ճարպիկ, ձեռներեց
Ցարան—ընկեր
Ցարանություն—կատակ
Ցափրաղ—տերև
Ցորդան—վերման
Ցուխարա—1. երկիր, 2. ժողովուրդ
Ցուտում—կում

Ն

Նաբախտ—բանտ
Նադիր-վեդիր—թաղավորի նախարար,
պալատական
Նախամ—մի քիչ, մի կերպ
Նալրն—փայտն ոտնաման
Նալսյանտ—պայտառ
Նամալ—աղոթք
Նասիար—խրատ, դաս
Նասիլիա—պատդարակ
Նադիլիան—աստիճան, սանդուղք

Նեղեցնել—նեղել, բարկացնել, զայրաց-
նել
Նեյ էրբալ—խորն իջնել
Նեսիր—վիճակ, ճակատագիր
Նրնախ—իզուր, անտեղի
Նիար—ղեմք
Նյա—ոչ
Նոբար—հերթ
Նոլյար, նոլար—ծառա, մշակ

Շ

Շահմար—օձերի թաղավոր
Շամառ—ապտակ
Շամտան—մոմակալ
Շամ-չրադ—յուս տվող մորթի
Շամել—շփոթվել
Շառ—դպարտություն, մեղադրանք
Շավիս—փայլ, շողք
Շարտ—պայման, դրադ
Շախադ—յուսարադ
Շելելի, շենլի—ժողովուրդ
Շերիտ—1. նեղ ժապավեն, որ իրրե դարդ
կարում են դեհատի կրծքին, թևերին, 2.
հանանց զլխի զարդ ժապավենի ձև-

վով, որի վրա շարված են ոսկե մանր
դրամներ
Շիվան—սուգ
Շիլն—պարանոց
Շշկվել—շփոթվել
Շորոր տալ—ժամանակ անցկացնել
Շոսլ—1. համաճարակ, տարափոխիկ հի-
վանդություն, 2. սաստիկ տոթից բույ-
սերի խանձվելը, վառվելը
Շուշա—ապակի
Շուշարանդիլ—ապակեպատ պատշգամբ
Շվալ, շվրեն—1. սովեր, 2. զով տեղ

Ո

2

Չարալսմիշ էղենի—աշխատել, չանալ,
տանջվել, ինչպես նաև մենամարտել
Չարին—զմվար
Չալի—նվազել
Չալկի—նվազ, նվազողներ
Չախմախ Բար—կայծքար
Չամչրադ—տ, շամ-չրադ
Չայ—ղետ
Չայրա—ղեմք
Չայրալ կախել—ղեմքը թթվեցնել, նոթե-
րը կիտել, տխուր լինել
Չայիր—մարդագետին
Չախտո—դորք
Չավրալ—շղարշ
Չատր—վրան

Չարա—ճար, հնար
Չարոխ—տրեխ
Չարսավ—սավան
Չարսուն—շուկա
Չափուկ-չափուկ—արադ-արագ
Չալմաշա—արկղ, սնդուկ
Չեշիտ—տեսակ
Չիր—չոր ծիրան
Չյալուն—մուրճ
Չյունի—քանի որ
Չոլ—ամայի, վայրի տեղ
Չոսյան—հովիվ
Չվան—պարան
Չոֆրա—քաջի
Չփոխ—ճիպոտ

Պ

Պաժղրտել—ոտքերն իրարից հեռացնել
Պալղղել—ձկնորս
Պալկուն—պատշգամբ
Պայ մտնել—թաքնվել
Պայսլանել—պահպանել
Պայլտել—թաքնվել
Պաշտան—պես, հենց որ

Պահսունադ—քննակալ, կնոջ քրոջ ամուսի-
նը
Պալղրոզ—ծխախոտ
Պառլկմախեն—վարսավիր
Պատրհան—յուսամուտ, պատուհան
Պարսիլ—վերջացնել, դատարկել
Պալել—համբուրել

Պելանալ—գժվել, ապշել
Պելլեմիշ—սպասել
Պզտի—փոքր
Պրծցնել—ազատել
Պինգ վերջին—ամենավերջին
Պլոնիկ—երկկամ
Պոռլկել—պոկել

Պուգ—սառույց
Պուզիռոկ—սրվակ
Պունունակ—ծածրակ
Պուշաի—անկյուն
Պրացնետ—տոկոս
Պրիկաշիկ—գործակատար

Ջ

Ջադի զառա—կախարդ հին
Ջազուլյար—վհուկ, կախարդ
Ջամար—ժողովուրդ
Ջամդակ—1. մարմին, իրան, 2. դիակ,
լեշ
Ջան—մարմին, անձ
Ջանավար—գազան, կենդանի
Ջանլաք—դահիճ
Ջանմ—փոխ. այ մարդ
Ջառի—նաժիշտ

Ջեր—գրպան
Ջիզյար. շիզեր—1. թոք (փոխ.) արյուն
նակից, շատ սիրելի
Ջիլ—շար ողի, սատանա
Ջիլս—տեսակ
Ջնեզ—օժիտ
Ջնդել—հավաքել
Ջոկ—առանձին
Ջուզար—պատասխան
Ջուր քափել—միջել

Ռ

Ռազի—համաձայն
Ռամենի—գուշակող
Ռանգ—գույն
Ռանգ-ռանգ—գույնզգույն
Ռանկ-մանկը զցել—գունատվել
Ռանշլար—երկրագործ, հողագործ, գյու-
ղացի, շինական

Ռասա զալ—հանդիպել
Ռասա անել—հեռացնել, կորցնել
Ռեճաքել—հանգստանալ
Ռեվայուբյուն—անարգություն, անպո-
վություն խայտառակություն
Ռունաիլ—սիրուն, գեղեցիկ

Ս

Սաքար, սաքիր—պատճառ
Սաքախտան—առավոտ վաղ
Սաքր անել—համբերել, սպասել
Սադրսզան—զինվորական պետ
Սաթր—կացին
Սալախսուն—1. թեթևություն, թեթևամիտ,
2. անկարգ, կեղտոտ տեղ, 3. դատար-
կաշրջիկ, փողոցային սրիկա, վատ
վարքի տեր
Սալրվ—տեղեկություն, լուր
Սալլունա—անփուլթ, անուշադիր (անստ.)
Սազ—1. ամբողջ, բոլոր, 2. ողջ, առողջ
Սազցընել, սազացնել—բուժել
Սամար—թամար
Սամթ ցցել—հարմար առիթ գտնել
Սամուրենի—թամրագործ
Սայմազ—հիմար, անխելք
Սանքալ—թղթախաղ
Սանիար—տ. զանիաթ
Սառաֆ—սեղանավոր, դրամափոխ, լու-
մայափոխ
Սասում—ցասում
Սավայի—բացի
Սավզա շառ—սիրահարության փորձանք
Սատա—միայն, ամբողջապես
Սաֆի—կարծես

Սաֆի քե—իրթ թե, կարծես թե
Սարան—սալագործ
Սարին—զով, հով
Սելավ—հեղեղ
Սելիս—խնամող
Սելրան—զբոսանք
Սելր անել—նայել, դիտել
Սեպել—հաշվել, համարել
Սերվել—ապաստան գտնել, տեղավորվել
(անարգական իմաստով)
Սըխ—խիտ
Սըկել—սուզվել, շրի տակն անցնել
Սընաք—ժամ
Սըռ—գաղտնիք
Սըրզ—երկար փայտ, ձող
Սիլան—զենք-դրահ
Սիլլա—ապտակ
Սիլան—տ. սիլահ
Սինի—սկավառակ
Սինոդ—խորհուրդ, ատյան
Սինդապետ—1. խորհրդատու, 2. բարձ-
րաստիճան հոգևորականներից բաղկա-
ցած մեայուն ժողով
Սինոն—սահման, տարածություն
Սյուրու—ոչխարի հոտ
Սնգնի—կոտրածների կապող, ժող. բժիշկ

Սոլովյ—շունչ
Սոխախ—փողոց
Սոնդր—վերջը
Սորոտ—անպիտան
Սորվեր—սովորել
Սուդերնի պրիստավ—դատական կատա-
րածու
Սուշ, սուս, սուշ—հանցանք, մեղք

Սուտմեցա—կեղծ, ստից
Սուրու—ոչխարի հոտ
Սուֆրա—սփռոց, սեղան
Սվրա—առաջին
Սվրալի անգամ—առաջին անգամ
Ստալան—բաժակ
Սրա—հերթ, ժամանակ
Սրով—հերթով

Վ

Վադա—ուխտ
Վազր զալ—հրաժարվել, ձեռ թաշել, թող-
նել, հեռանալ
Վախտ—ժամանակ

Վատա—ժամանակ, ժամկետ
Վսրսվուրդ էնել—նկատել, տեսնել, զննել
Վերվերի—անմարդաբնակ, դատարկ, թա-
փուր

Տ

Տալդա, տալտա—1. հովանավորված տեղ,
2. պատսպարված
Տալդեն մտնել—թաթնվել
Տալդա—ալիք
Տալլալամիշ էնել—ալեկոծվել
Տախա—դեռնա
Տաշտեկոնակ—կրիա
Տավարնուդ—ճանապարհի պաշարի կաշ-
վե տուպրակ
Տարադան—կախադան
Տեյմուրի—մինչև

Տգման—ահազին մեծության, վիթխարի,
Տիա—տես, ահա
Տյուշումիշ էգնել—մտատանջվել
Տոլալ—պատի մեշ պահապան
Տոլլ—աճուրդ
Տոռ—կարմիր
Տոսպակ—պարկ
Տուման—մշուշ, մառախուղ
Տուր տալ—կորցնել, զրկվել
Տոսխա—ծաղր, արհամարանք
Տոռվել—տանջվել, մտածել

Բ

Բազիլ—անհարմար դրություն

Ց

Ցեկենել—ծնել (շան և կատվի համար)
Ցմենի—ցամաքել

Ցեցել—խելթը կորցնել, գժվել, ցրվել

ՈՒ

Ուգանկու—ասպանդակ
Ուլից—փողոց
Ուզուր—1. ի շնորհ, շնորհիվ, 2. հունար,
շնորհք
Ումիդ—հույս, ապավեն
Ումուդ—ուս

Ույար—թամթ
Ուտար ցանիզ վրա—երևակայեցիր, վերե-
վից նայեցիր մարդկանց վրա
Ուսուլ—զգույշ, կամաց
Ուրման—որ կողմ
Ուրմիշ—հարմար, սազ

Փ

Փախր—պղնձյա
Փահլևան—ըմրիշ, լարախաղաց
Փանջարա—պատուհան, լուսամուտ
Փանջիրու—լուսամուտ, պատուհան
Փաստու—ժանդոտ
Փարսու—փող, դրամ
Փարանգ—կտոր
Փարչիենի—կպցնել, կարկատել
Փարփու—զայրույթ, ատելություն մաղձը
Փելլալալ—փայլել, փայլատակել

Փեկուլ էնել—հողը ճանկռել
Փեշգաշ—նվեր, ընծա
Փետատ—թլունկ
Փերիշան—մոլորած, տարակուսած
Փըսըրտալ—ցածր, կս մաց խոսել
Փրիբ—անասունի կղկղանք
Փոռ-փոշման—խիստ փոշման
Փոսք—մորթի
Փոբիշի—փորսուղ
Փուշուլուկ—գազար

Քանլան—նժույզ
 Քարամաթ—զորութիւն
 Քելե—1. քայլ, 2. եկ, արի
 Քելե—քայլել, գնալ
 Քեշա—թաղիք
 Քեփլտալ—կաղալ
 Քեֆուլ—տրամադիր, ուրախ
 Քըվել—մաքրել, նայել
 Քի—որ
 Քիմի—պես, անմիջապես, հենց որ, թե չէ
 Քիշըմ—մի քիշ
 Քիսա—քսակ
 Քիւրա—վարձ, տան վարձ
 Քիւրեյել—վարձել
 Քիփ—մոտիկ, կպած, կարճ
 Քյալ—ճաղատ, քաշալ
 Քյալլա—զանգ, գլուխ
 Քյամար—գոտի
 Քյանար—ափ, եզր, ծայր
 Քյանիֆ—արտաքնոց, զուգարան
 Քյասիր—աղքատ, շունեոր
 Քյավրառ—ծեր, պառավ
 Քյար—1. օգուտ, շահ, 2. ազդել, հաղթել

Օղա, օտա—սենյակ
 Օղլուշաղ—կին
 Օղորք—խսկապես, ճիշտ
 Օղուլ—որդի
 Օհմոնլ—սարսափել, ապշել
 Օյամիշ էղենլ—արթնանալ, սթափվել, ուշ-
 քի գալ
 Օյին—խաղ, փորձանք
 Օոս—սալ
 Օսանաթ—անմիջապես, նույն ժամին

Յալ—բախտ, հմայք
 Յախար—միայն
 Յայդա—օգուտ
 Յայտոն—կառք
 Յանդ—հնարք, ճար, խորամանկութիւն
 Յանդ ու ֆել—հնարամտութիւն, խորա-
 մանկութիւն
 Յառանալ—առույգանալ, երիտասարդա-
 նալ
 Յարման—հրաման
 Յարտա—վարագույր

Ք

Քյաֆարաթ—օգուտ, օգնութիւն
 Քյոքալ—թակ, ծեծ, շարդ
 Քյոշա, ֆոշա—անկյուն
 Քյուքուկ—կոճղ
 Քյուլլան—գլխարկ
 Քյուլֆար—ընտանիք
 Քյուսֆի—երկաթյա ձող
 Քյուլլ—գլխարկ
 Քոխտիկ—հյուրակ, խրճիթ
 Քոծ—ծառայող, կին ծառա
 Քոմուր—ածուխ
 Քոշա—անկյուն
 Քոշկուսարալ—պատշգամբ, պալատ
 Քոշել—զաղթել
 Քոռ—կույր
 Քով—մոտ
 Քուլլի—բոլորը
 Քումքեր—մատուռ
 Քունը—անկյուն
 Քունը ու պուշալ—անկյունները
 Քուշուրել—կուշ գալ, մի կերպ տեղավոր-
 վել
 Քրոտ—պատահողական
 Քրֆիլ—հայհոյել

Օ

Օսիար—խրատ, պատվիրան, խորհուրդ
 Օրա—երբ, որ
 Օրդա—բարակ, հորդա
 Օրքա—մեշտեղ, կենտրոն
 Օրքանշիլ—միշտակ
 Օրձկալ—որձկալ
 Օրոնկտալ—1. որոճալ, 2. հորանջել
 Օրոցֆ—օրորոց
 Օրուկել—ձիուն կապել, թողնել արածելու
 Օրտակ—բազ

Յ

Յել—հնար (անստ.)
 Յելդար—հնարամիտ (անստ.)
 Յիքիլ—պատրույգ
 Յիլան—այս ինչ
 Յիլիզ—սածիլ
 Յլան—այս ինչ
 Յլի ոսկուր—փղոսկր
 Յետըղ—կաղիկ
 Յոդ—հող
 Յուկարա—աղքատ, շունեոր
 Յոււ—փուռ

